



evropský
sociální
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost



OBCHODNÍ
AKADEMIE
PŘEROV

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Registrační číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0498
Název projektu:	OA Přerov – Peníze středním školám
Číslo a název oblasti podpory:	1.5 – Zlepšení podmínek pro vzdělávání na středních školách
Realizace projektu:	02. 07. 2012 – 01. 07. 2014

Autor:	Irena Sládečková
Období vytváření výukového materiálu:	11/2013 – 12/2013
Ročník:	3.
Tematická oblast, předmět (klíčová slova):	Náhrady mezd - dovolená
Způsob použití výukového materiálu ve výuce:	e-learningová výuka

**Cíl: Seznámit se se základními ustanoveními zákoníku práce vztahující se k dovolené.
Osvojit si princip stanovení náhrady za dovolenou.**

Dovolená

Podle zákoníku práce zaměstnanci vzniká nárok:

- dovolenou za kalendářní dny
- dovolenou za odpracované dny
- dodatkovou dovolenou

Na dovolenou za kalendářní dny má nárok každý zaměstnanec, který za nepřetržitého trvání pracovního poměru k témuž zaměstnavateli odpracoval alespoň 60 dnů v kalendářním roce. Za odpracovaný den se považuje den, kdy byla odpracována alespoň polovina směny (za odpracovanou dobu se považuje i svátek, samotná dovolená atd.).

Pokud pracovní poměr netrval celý rok, má zaměstnanec nárok na poměrnou část dovolené, a to ve výši jedné dvanáctiny za každý odpracovaný měsíc.

Minimální délka dovolené činí nejméně 20 pracovních dnů (4 týdny). Délku dovolené lze prodloužit, a to ujednáním v kolektivní nebo individuální smlouvě o určitý počet dnů. Je i možné v jednom podniku prodloužit dovolenou jen určitým skupinám zaměstnanců.

Zaměstnancům ve veřejné správě je dovolené prodloužena o jeden týden.

Při nerovnoměrném rozvržení pracovní doby přísluší zaměstnanci tolik pracovních dnů dovolené, kolik jich na dobu jeho dovolené připadá v celoročním průměru podle rozvržení pracovní doby.

$$\text{NDD} = (\text{PS} \times \text{D}_T) / T$$

NDD – nárok na dovolenou ve dnech

PS – počet plánovaných pracovních směn v kalendářním roce

D_T – počet týdnů dovolené, na které má zaměstnanec v roce nárok

T – počet týdnů v roce

Dovolenou za odpracované dny má zaměstnanec, který nekonal práci u téhož zaměstnavatele alespoň 60 dnů. Za každých odpracovaných 21 dnů mu náleží jedna dvanáctina dovolené za kalendářní rok.

Dodatková dovolená náleží zaměstnanci při práci zvláště obtížné a při práci v podzemí. Délka dodatkové dovolené je jeden týden.

Dovolená může být krácena, pokud zaměstnanec neodpracuje 60 dnů v roce (například pro



evropský
sociální
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost



OBCHODNÍ
AKADEMIE
PŘEROV

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

nemoc).

Pokud má zaměstnanec kratší pracovní dobu sjednanou se zaměstnavatelem, nemá tato skutečnost na délku dovolené v týdnech vliv.

Čerpání dovolené určuje zaměstnavatel, zaměstnanci musí být doba čerpání dovolené písemně oznámena. Dovolená by měla být čerpána vcelku.

Za dobu čerpání dovolené náleží zaměstnanci náhrada mzdy za dovolenou.

Náhrada za dovolenou se vypočítá ve výši průměrného výdělku. Průměrný výdělek je počítán jako hodinový nebo měsíční.

Průměrný hodinový výdělek

$$PV_H = HM / H_O$$

PV_H – průměrný hodinový výdělek

HM – hrubá mzda za rozhodné období; za rozhodné období je považováno předchozí kalendářní čtvrtletí

H_O – počet skutečně odpracovaných hodin (včetně přesčasových hodin)

(průměrný hodinový výdělek je uváděn v Kč a v haléřích; tj. na dvě desetinná místa)

Průměrný měsíční výdělek

Zjistí se přepočtením průměrného hodinového výdělku na jeden měsíc podle průměrného počtu pracovních hodin připadajících v průměrném roce na jeden měsíc. Je používán jednotný přepočtový koeficient – 4,348.

$$PV_M = PV_H \times (TPD \times 4,348)$$

PV_M – průměrný měsíční výdělek

PV_H – průměrný hodinový výdělek

4,348 – přepočtový koeficient (průměrný počet týdnů v kalendářním měsíci)

Pro stanovení náhrady za dovolenou se ve většině případů využije průměrný hodinový výdělek, který se vynásobí počtem pracovních hodin v pracovním dni za každý den dovolené. (Nejčastěji 8 hodin v pracovním dni.)

Náhrada za dovolené je zahrnována do zdanitelné mzdy. Odvádí se z ní srážky na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění.

Otázky k textu

1. Který předpis stanovuje minimální výši dovolené?
2. Je možné stanovit v jednom podniku odlišně výši nároku na dovolenou jednotlivým skupinám zaměstnanců?
3. Zahrnuje se náhrada za dovolenou do hrubé mzdy?
4. Může být zaměstnanci dovolená krácena?
5. Jaké období bývá stanoveno jako rozhodné období pro stanovení průměrného výdělku pro náhradu za dovolenou?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1. Z náhrady za dovolenou se odvádí
 - a) jen sociální pojištění
 - b) jen zdravotní pojištění
 - c) sociální i zdravotní pojištění
2. Minimální délka dovolené je
 - a) 40 dní
 - b) 20 dní
 - c) 3 týdny
3. Za dobu dovolené náleží zaměstnanci
 - a) průměrný hodinový výdělek za předcházející kalendářní čtvrtletí vynásobený počtem hodin za směnu
 - b) průměrný hodinový výdělek za předcházející kalendářní rok vynásobený počtem hodin za směnu
 - c) průměrný hodinový výdělek za předcházející měsíc vynásobený počtem hodin za směnu
4. Dodatková dovolená náleží zaměstnanci při výkonu práce zvláště obtížné v délce
 - a) jednoho týdne
 - b) jednoho dne
 - c) dvou týdnů
 - d) jen pokud je sjednána v kolektivní smlouvě
5. Nárok na dovolenou za kalendářní dny má zaměstnanec, který
 - a) který za nepřetržitého trvání pracovního poměru k témuž zaměstnavateli odpracoval alespoň 60 dnů v kalendářním roce
 - b) který za nepřetržitého trvání pracovního poměru k témuž zaměstnavateli odpracoval alespoň 80dnů v kalendářním roce
 - c) který za nepřetržitého trvání pracovního poměru k témuž zaměstnavateli odpracoval alespoň 40 dnů v kalendářním roce

Zdroje

ŠUBRT, Bořivoj a kol. *ABECEDA mzdové účetní 2011*. Ostrava: ANAG, 2011, ISBN 978-80-7263-635-8
NEUVEDEN. *Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce* [online]. [cit. 28.12.2013]. Dostupný na WWW:
business.center.cz/business/pravo/zakony/zakonik-prace/